

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ, ΠΑΞΩΝ & ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

«Ἵνα καί αὐτοί ὧσιν ἡγιασμένοι τῇ ἀληθείᾳ»

(Ιωάν. 17,19)

ΑΓΙΟΤΗΤΑ: Η ΟΔΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2012-2013

✠ ✠

ΚΕΡΚΥΡΑ 2012

Εκκλησία, Εργασία και κόσμος

Α. Η Αγία Παρασκευή η Επιβατηγή

Η Οσία Παρασκευή καταγόταν από τους Επιβάτες (κοντά στην Σηλυβρία, βρίσκεται στη σημερινή Τουρκία) της Ανατολικής Θράκης και έζησε στις αρχές του 11^{ου} αιώνα. Οι γονείς της ήταν ευγενείς και πλούσιοι. Από μικρή έκανε αγαθοεργίες και καλλιεργούσε τις αρετές του ευαγγελίου (αντάλλαζε κρυφά από τους γονείς της τα πλούσια ενδύματά της με τους φτωχούς που συναντούσε έξω από την εκκλησία) και όταν μεγάλωσε έφυγε από το πατρικό της σπίτι και πήγε στην Κωνσταντινούπολη για να προσκυνήσει τα ιερά λείψανα των Αγίων που φυλάσσονταν στην Πόλη.

Από εκεί αναχώρησε για την Ηράκλεια του Πόντου, όπου για πέντε χρόνια είχε αναλάβει την περιποίηση μικρού ναού, αφιερωμένου στην Παναγία και ζούσε με προσευχές, νηστείες και αγρυπνίες. Κατόπιν έφυγε στους Αγίους Τόπους και εγκαταστάθηκε σε μια γυναικεία Μονή στην έρημο του Ιορδάνη, όπου μέχρι τα 25 της χρόνια ασκήθηκε στην αρετή κι έφτασε σε μεγάλα μέτρα ταπεινώσεως κι αγάπης. Έπειτα αναχώρησε πάλι για την Κωνσταντινούπολη και από εκεί πήγε στην Καλλικράτεια της νοτιοανατολικής Θράκης, όπου παρέμεινε δύο χρόνια στον ναό των Αγίων Αποστόλων και εκεί απεβίωσε ειρηνικά σε ηλικία 27 ετών!

Το άγιο λείψανό της ανακαλύφθηκε ολόσωμο πολλά χρόνια αργότερα, μετά από ένα όραμα. Έκανε πολλά θαύματα όσο ζούσε αλλά και μετά το θάνατό της. Κάποτε στην περιοχή ένα πελώριο φίδι έκανε κακό στους κατοίκους. Οι κάτοικοι ήλπιζαν στην αγάπη και στην θαυματουργική δύναμη της οσίας και λιτάνευαν το άφθαρτο λείψανό της μπροστά από την σπηλιά του φιδιού. Αυτό βγήκε έτοιμο να κατασπαράξει τους ανθρώπους αλλά φθάνοντας μπροστά στο άγιο λείψανο έπεσε κάτω νεκρό.

Όταν η Καλλικράτεια έπεσε στα χέρια των Τούρκων, μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη και από κει στο Ιάσιο της Μολδαβίας το 1641 (σημερινή Ρουμανία), όπου η οσία Παρασκευή τιμάται ως προστάτης της περιοχής.

Την ακολουθία της συνέγραψε ο Συρίγος Μελέτιος, τον δε βίο της ο Ευθύμιος ο Αρχιεπίσκοπος Τορνόβου και τιμάται από την Εκκλησία μας στις 14 Οκτωβρίου.

Β. Ερμηνευτικά σχόλια

Έκανε αγαθοεργίες και αντάλλαζε τα ρούχα της με τα κουρέλια των φτωχών που βρίσκονταν έξω από την εκκλησία: η αγία από τα δέκα της χρόνια (κοριτσάκι Δημοτικού) μοιραζόταν τα υπάρχοντά της, έδινε αυτά που φορούσε στους φτωχούς της περιοχής κι έπαιρνε τα κουρέλια τους. Υπήρχαν και τότε φτωχοί και ζητιάνοι, τους οποίους νοιαζόταν και μοιραζόταν μαζί τους ό,τι είχε από τους γονείς της. Δε σκεφτόταν μόνο τον εαυτό της, δεν έλεγε –δικό μου- αλλά έδινε αυτό που φορούσε κάθε φορά.

Καλλιεργούσε τις αρετές του ευαγγελίου: διάβαζε το ευαγγέλιο και προσπαθούσε να το εφαρμόζει στην καθημερινότητά της. Πάλευε με τον εγωισμό της, εξασκούσαν στην ταπείνωση και «έκανε αγάπη», για το χατίρι, θα λέγαμε του Χριστού, νήστευε όχι για να γίνει σωματοκτόνος, να καταστρέψει το σώμα της

αλλά γιατί η νηστεία είναι παθοκτόνος, σκοτώνει, εξαφανίζει τα πάθη. Έκανε ελεημοσύνη, παρηγορούσε αρρώστους και πονεμένους και γενικά δεν κλεινόταν στο εγώ της και στα πλούτη της, κάτι που θα της ήταν πολύ εύκολο, γιατί είχε μάθει στην ευκολία και την καλοπέραση από μικρή.

Στα δέκα της χρόνια έφυγε από το πατρικό της σπίτι και πήγε στην Κων/λη να προσκυνήσει τα ιερά λείψανα αγίων: τα παιδιά στα 10 τους χρόνια τότε αλλά και τώρα, συνήθως, έχουν στο νου τους να παίζουν, να ζητάνε, να μαθαίνουν, να μεγαλοπιάνονται, η οσία Παρασκευή το έσκασε από το σπίτι της για να προσκυνήσει τα τίμια λείψανα των Αγίων στην Πόλη! Κάτι τέτοιο φανερώνει άνθρωπο με πνευματικές αναζητήσεις. Φανταστείτε σήμερα μία πλούσια κοπέλα να το σκάσει από το σπίτι της και να πάει να προσκυνήσει άγια λείψανα! Θα φαινόταν το λιγότερο παράλογο. Και στη δική της εποχή όμως το ίδιο παράλογο, αν όχι τρελό, φαινόταν.

Έμεινε για πέντε χρόνια στην Ηράκλεια με προσευχές και νηστείες: η αγία όταν πήγε στο ναΐσκο της Θεοτόκου ήταν στην εφηβεία της, αναλογιστείτε στην ηλικία των παιδιών του Γυμνασίου και του Λυκείου! Και τα ενδιαφέροντά της ήταν να περιποιείται το ναό, να αγρυπνεί και να προσεύχεται για τον εαυτό της και τον κόσμο. Οι μοναχοί, όταν αποσύρονται από τον κόσμο δεν προσεύχονται μόνο για τον εαυτό τους αλλά ένα κομμάτι της προσευχής τους είναι για τον κόσμο. Για γνωστούς και αγνώστους, άνδρες και γυναίκες για φτωχούς και πλούσιους για όλους! Όμως η μοναχική ζωή δεν είναι ζωή τεμπελιάς, όπως ίσως πολλοί θα ήθελαν να πιστεύουν. Το καθημερινό πρόγραμμα στο μοναστήρι είναι ιδιαίτερα κοπιαστικό. Οι μοναχοί προσεύχονται από νωρίς το πρωί και στη συνέχεια εργάζονται, καλλιεργούν τον κήπο της μονής, καθαρίζουν τα κελιά, φιλοξενούν ανθρώπους, μαγειρεύουν, στρώνουν την τράπεζα, κάνουν διάφορα εργόχειρα, για να μπορούν να τα πωλούν και να παίρνουν χρήματα με τα οποία να αγοράζουν τα απαραίτητα για τη ζωή τους, αλλά και να κάνουν ελεημοσύνη, μελετούν, που σημαίνει ότι δεν ζούνε μόνο για τον εαυτό τους ούτε περιμένουν από το Θεό να τους στείλει την τροφή. Εργάζονται και για το Θεό και για τους ανθρώπους και προσπαθούν να αξιοποιούν τη ζωή τους, για να μην είναι άεργοι, δηλαδή τεμπέληδες. Μόνο, που ό,τι συγκεντρώνουν δεν τους ανήκει, αλλά το μοιράζονται με τους υπόλοιπους (**ακτημοσύνη**) και, ταυτόχρονα, το προσφέρουν σε όσους έχουν ανάγκη. Αυτόν τον δρόμο ακολούθησε και η Αγία Παρασκευή.

Γ. Εργασία, εγώ και αγάπη

Πηγαίνοντας κάποτε ο Αββάς Αγάθων στην πόλη να δώσει το εργόχειρό του και να προμηθευτεί το λίγο ψωμάκι του, βρήκε κοντά στην αγορά ένα πτωχό γέρο ανάπηρο.

–Για την αγάπη του Θεού, Αββά, άρχισε τα παρακάλια ο γέρος μόλις είδε τον Όσιο, μη με αφήσεις κι εσύ αβοήθητο τον δυστυχή, πάρε με κοντά σου.

Ο Αββάς Αγάθων τον έβαλε να καθίσει δίπλα του εκεί που αράδιασε τα καλάθια του για να τα πουλήσει.

–Πόσα λεπτά πήρες, Αββά; τον ρωτούσε ο γέρος κάθε φορά που έδινε ένα καλάθι.

–Τόσα, του έλεγε ο Όσιος.

–Καλά είναι. Δεν μου αγοράζεις όμως μια μικρή πίττα, Αββά; Έτσι για να δεις καλό, που έχω από χτες βράδυ να φάγω.

–Μετά χαράς, έλεγε ο Όσιος και έκανε αμέσως την επιθυμία του.

Σε λίγο του ζήτησε φρούτα, ύστερα ένα γλυκό. Έτσι σε καλάθι που πουλούσε εξόδευε τα χρήματα, χάριν του προστατευομένου του, έως ότου έδωσε όλα τα καλάθια και όλα τα χρήματα ο Όσιος, χωρίς να του μείνει για τον εαυτό του ούτε δίλεπτο. Και το σπουδαιότερο πως το έκανε με μεγάλη προθυμία, ενώ ήξερε πως είχε να περάσει τώρα τουλάχιστον μια εβδομάδα χωρίς ψωμί.

Αφού έδωσε και το τελευταίο του καλάθι ετοιμάσθηκε να φύγει από την αγορά.

–Φεύγεις λοιπόν; τον ερώτησε ο ανάπηρος.

–Ναι, τελείωσα πια τη δουλειά μου.

–Άι, τώρα θα κάνεις αγάπη να με πας ως το σταυροδρόμι κι από κει φεύγεις για την έρημο, είτε πάλι παρακαλεστικά ο παράξενος γέρος.

Ο αγαθώτατος Αγάθων τον φορτώθηκε στην πλάτη και με πολλή δυσκολία τον μετέφερε εκεί που του ζητούσε, γιατί ήταν κατάκοπος από την εργασία της ημέρας.

Σαν έφτασαν στο σταυροδρόμι κι ετοιμάσθηκε να αποθέσει κάτω το ζωντανό φορτίο του, άκουσε γλυκιά φωνή να του λέγει:

–Ευλογημένος να είσαι, Αγάθων, από το Θεό και στη γη και στον Ουρανό.

Σήκωσε τα μάτια ο Όσιος να ιδεί εκείνον που του μιλούσε. Ο δήθεν γέρος είχε γίνει άφαντος γιατί ήταν Άγγελος σταλμένος από το Θεό να δοκιμάσει την αγάπη του Οσίου.

Κάποτε ένας νέος άνθρωπος αποφάσισε να γίνει μοναχός. Είχε ακούσει για έναν σπουδαίο ασκητή και πήγε να τον συναντήσει για να παραμείνει κοντά του. Ο γέροντας είχε ήδη δίπλα του έναν υποτακτικό. Ο νέος ρώτησε το γέροντα για το πρόγραμμα της μοναχικής ζωής και εκείνος του είπε:

–Μείνε λίγες μέρες κοντά μας, να δοκιμάσεις και να δοκιμαστείς.

Την πρώτη μέρα λοιπόν, η μέρα ξεκίνησε νωρίς το πρωί με την ακολουθία και τη θεία λειτουργία. Όταν τελείωσε η προσευχή, ο γέροντας και ο υποτακτικός του πήγαν να κάνουν εργασίες και να μαγειρέψουν. Ο νέος σκανδαλίστηκε.

–Μα εδώ ήρθαμε για να προσευχηθούμε, όχι για να κάνουμε κοσμικές εργασίες, είπε στο γέροντα.

Εκείνος δεν απάντησε, αλλά συνέχισε τις εργασίες. Ο νέος θύμωσε και πήγε στο κελί του λέγοντας στο γέροντα:

–Δεν μου φαίνεται ότι η φήμη σου επιβεβαιώνεται.

Το βράδυ, μετά τον εσπερινό και το απόδειπνο, ο γέροντας και ο υποτακτικός του έστρωσαν τραπέζι και κάθισαν να φάνε. Είχαν βράσει λίγη φακή, είχαν πάρει από ένα κομμάτι ψωμί και λίγο νερό, έκαναν το σταυρό τους και ξεκίνησαν να τρώνε. Κανείς από τους δύο δεν είπε στον νέο να έρθει για φαγητό. Εκείνος νόμισε ότι ο γέροντας είχε θυμώσει μαζί του για το ότι του μίλησε άσχημα, πήγε να του ζητήσει συγγνώμη και κάθισε περιμένοντας το δικό του πιάτο. Ο γέροντας δεν είπε τίποτα. Μάταια ο νέος, που είχε πεινάσει πολύ, του μιλούσε. Όταν τέλειωσαν το φτωχικό τους δείπνο, ο γέροντας ευλόγησε το τραπέζι και ετοιμάσθηκε να αποσυρθεί στο κελί του. Ο νέος τότε του ζήτησε τον λόγο γιατί δεν τον άφησε να φάει. Και ο γέροντας του απάντησε:

–Μα εσύ είσαι πνευματικός άνθρωπος και θέλεις η εργασία σου στο μοναστήρι να είναι η προσευχή και η άσκηση. Εμείς είμαστε αδύναμοι άνθρωποι και δεν μπορούμε να φτάσουμε στα δικά σου μέτρα. Προσευχόμαστε όσο μπορούμε, κάνουμε τις εργασίες που είναι απαραίτητες και θα φάμε λίγο για την αδυναμία του σώματός μας. Καλύτερα να πας κάπου αλλού που θα βρεις την πνευματικότητα που αναζητείς.

Ο νέος κατάλαβε τότε ότι και η εργασία είναι σημείο της ζωής του ανθρώπου, αλλά και ότι κάθε κόπος για το Θεό είναι ευλογημένος, έβαλε μετάνοια στο γέροντα και θαύμασε την ταπεινό τρόπο με τον οποίο τον δίδαξε. Έμεινε κοντά του και έγινε μοναχός, αγωνιζόμενος με ταπείνωση να φτάσει στο Θεό.

<http://www.psathades.gr/bibliothiki/paterikon/gerontiko.htm>

Δ. Πω πω τι έπαθα.....

Δεν είμαι καλά. Αφήνω τη ζωή μου να περνάει κι εγώ δεν κάνω τίποτα. Δεν ξέρω τι έπαθα. Κουράστηκα, έτσι ήμουν πάντα; Δεν ξέρω.. ή μάλλον ξέρω... ξέρω ότι δεν ήμουν έτσι πάντα. Κι αυτό το κάνει ακόμα πιο δύσκολο. Δύσκολο να αποδεχτώ αυτόν τον καινούργιο εαυτό που δεν έχει διάθεση να ασχοληθεί με τίποτα, που μου γκρεμίζει όσα χρόνια ολόκληρα έχτιζα. Έχω αφήσει ουσιαστικά το μεταπτυχιακό μου, έχω απομακρυνθεί από όλους, νιώθω ότι δεν με ενδιαφέρει τίποτα. Στεναχωριέμαι για αυτό - σκέφτομαι τον εαυτό μου μήνες πριν να τρέχει, να έχει άγχος και αγωνία, στόχους, να φαντάζομαι το μέλλον μου, να πετυχαίνω πράγματα, να γελάω.. Και δεν μπορώ να καταλάβω τι έγινε. Θέλω να γίνω όπως πριν, αλλά μένω στο να στεναχωριέμαι που πια δεν μπορώ να κάνω τίποτα. Νιώθω ότι δεν ήμουν ποτέ διαφορετική, ότι ποτέ δεν έκανα πράγματα, ότι αυτός ο άνθρωπος που νοσταλγώ και σχεδόν ζηλεύω δεν ήμουν εγώ. Πάνε τουλάχιστον 6 μήνες που συμβαίνει αυτό. Ξεκίνησε με μια απογοήτευση και μια μακρά πιεστική περίοδο. Ένωθα πολύ πιεσμένη για καιρό, ένιωθα ότι έχω ανάγκη από ένα διάλειμμα από όλους και όλα. Αυτό το

διάλειμμα δεν το έκανα ποτέ. Ένωθα πιεσμένη γιατί το πρόγραμμά μου ήταν πιεστικό για πολύ καιρό, ήμουν σε μια πόλη που δεν είχα φίλους και γενικώς στη ζωή μου είχα μόνο στόχους - στόχους όμως που η ενδεχόμενη επίτευξή τους με γέμιζε χαρά. Τόσο που όταν έβρισκα χρόνο ήμουν πολύ κοινωνική χαρούμενη και όλοι το παρατηρούσαν. Μετά ξεκίνησα να στενοχωριέμαι και να μην μπορώ. Τώρα τα έχω παρατήσει όλα και δεν έχω τίποτα. Σας παρακαλώ να μην μου απαντήσετε με τυποποιημένες απαντήσεις για την κατάθλιψη. Θέλω να μου πείτε πως να ξυπνήσω αύριο και να χαμογελάω. Να καθίσω στο γραφείο μου και να συνεχίσω να διαβάζω από εκεί που σταμάτησα και να είμαι χαρούμενη. Να βρω τον εαυτό που αν δεν έκανε κάτι για μια μέρα ένωθε ότι πήγε χαμένη. Αυτή τη στιγμή βλέπω τους μήνες να περνάνε και λέω και τι έγινε... μόνο θεωρητικά στενοχωριέμαι. Δεν κάνω τίποτα. Δεν θέλω να είμαι έτσι. Αλλά δεν κάνω τίποτα για να το αλλάξω. Έχω παρατήσει πράγματα που δεν μου τα χάρισε κανένας. Χαράμισα όλους μου τους κόπους, όλες τις προσπάθειες. Νιώθω ότι είναι άδικο αυτό. Ότι δεν είχα δικαίωμα να το κάνω, Είναι σαν να είμαι εχθρός του εαυτού μου. Δεν μπορώ να συμβιβαστώ με το γεγονός ότι έχω χάσει τόσο καιρό από τη ζωή μου. Ήμουν στο τέλος του μεταπτυχιακού μου και το παράτησα, είχαν αρχίσει να πραγματοποιούνται οι πιο υψηλοί μου στόχοι κι εγώ... δεν ξέρω τι έπαθα. Δεν ξέρω αν θα μπορέσω να μου το συγχωρήσω ποτέ για να συνεχίσω. Δεν ξέρω τι να κάνω. Βάζω στο μυαλό μου ιδέες και πρόγραμμα για να επανορθώσω για να αρχίσω σιγά-σιγά να επανακάμπτω και δεν κάνω τίποτα. Πείτε μου τι να κάνω. Θα είμαι για πάντα έτσι; Αν στο μέλλον μου συμβεί μια πραγματική δυσκολία τι θα κάνω; Όταν δεν υπάρχουν και εγώ είμαι έτσι; Δεν θέλω να πάω σε ψυχολόγο. Δεν μπορεί να με βοηθήσει. Εγώ μόνο μπορώ να το κάνω. Πως όμως; Δεν θέλω να χάσω άλλο χρόνο... –

Δεν θέλω η ζωή μου να είναι έτσι.

Θέλω να κλείσω τα μάτια μου κι όταν τα ανοίξω να είμαι όπως ήμουν πριν 6 μήνες. Αγχωμένη και πιεσμένη με ενδιαφέροντα, στόχους, ανησυχίες για το μέλλον μου και όλα. Είναι σαν να παραιτήθηκα από τη ζωή μου την ίδια. Περνά η ζωή κι εγώ κάθομαι ατάραχη και σκέφτομαι πως ξεκίνησε όλο αυτό, αλλά δεν κάνω τίποτα για να το αλλάξω. Και μου φαίνεται αδύνατο πια. Σαν να αποσύρθηκα από τη ζωή και να έγινα απλός παρατηρητής της. Δεν κοιμάμαι καλά, πετάγομαι και σκέφτομαι όλη την ώρα "είναι δυνατό να μην κάνω τίποτα, είναι δυνατό να κάθομαι έτσι; Εγώ που δεν προλάβαινα, εγώ που... Και οι υποχρεώσεις περιμένουν. Μόνο σκέψεις, σκέψεις, όλη την ώρα σκέψεις... που προσπαθώ να σταματήσω και δεν μπορώ. έπαψα να είμαι κοινωνική, γενικά έχω μετατραπεί σε έναν άνθρωπο που μόνο οίκτο μπορεί να μου προκαλέσει. Δεν είμαι εγώ αυτή. Δεν θέλω να είμαι.

<http://www.mpes.uoa.gr/node/2040>

E. Πιέζομαι, έχω άγχος, βαριέμαι, θυμώνω... Δυσανεστημένοι οι μαθητές από το σχολείο και τους καθηγητές τους - Προτιμούν αυξήσεις παρά αξιολόγηση οι εκπαιδευτικοί

Του Απόστολου Λακασά (από την εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ)

Το ελληνικό σχολείο έχασε το στοίχημα να γοητεύσει τους μαθητές, να τους κερδίσει, να τους κάνει να αγαπήσουν τη γνώση, να τους ωθήσει να αναπτύξουν κριτική σκέψη. Πότε οι ιθύνοντες θα το κατανοήσουν και θα αλλάξουν την εικόνα του, τις δομές του, τη φιλοσοφία του;

«Κουράζομαι, πλήττω, πιέζομαι, έχω άγχος, βαριέμαι, θυμώνω»

Αυτά τα καθόλου κολακευτικά για το εκπαιδευτικό μας σύστημα δηλώνουν ότι αισθάνονται οι περισσότεροι μαθητές από το δημοτικό έως το λύκειο, οι οποίοι συμμετείχαν στην πρώτη φάση της μεγάλης πανελλαδικής έρευνας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Στην έρευνα έλαβαν έως τώρα μέρος 4.164 μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς, τις πρώτες απαντήσεις των οποίων παρουσιάζει σήμερα η «Κ». Οι απαντήσεις των μαθητών οδηγούν σε απογοητευτικά συμπεράσματα για την εικόνα του σημερινού ελληνικού σχολείου, και καταδεικνύουν την ανάγκη αλλαγών από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Οι επτά στους δέκα (68%) δήλωσαν ότι νιώθουν στο σχολείο κούραση και μόλις ο ένας στους τρεις (37%) χαρά.

Μαθητές: Ανεπαρκείς οι καθηγητές

«Οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να με βοηθήσουν όσο χρειάζεται για να πετύχω τον στόχο μου, δηλαδή να περάσω στο πανεπιστήμιο». Αυτό απαντούν οι περισσότεροι μαθητές στην ερώτηση γιατί είναι απαραίτητο το φροντιστήριο. Ειδικότερα, από τις απαντήσεις τους προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Οι οκτώ στους δέκα μαθητές λυκείου θεωρούν ότι οι καθηγητές τους δεν είναι επαρκείς για να τους βοηθήσουν ώστε να περάσουν στο πανεπιστήμιο - ένας στόχος «ζωής». Γι' αυτό και θεωρούν απαραίτητο να παρακολουθήσουν φροντιστήριο. Αντίστοιχες είναι και οι απαντήσεις των μαθητών γυμνασίου, αλλά και των γονέων. Επίσης οι μαθητές λυκείου προβάλλουν ως λόγους για να παρακολουθήσουν φροντιστήριο την μεγάλη εξεταστέα ύλη και την ανεπάρκεια του διδακτικού χρόνου.
- Εύλογο, μετά τις προηγούμενες απαντήσεις, είναι ότι δύο στους τρεις μαθητές λυκείου (66%) δήλωσαν ότι το σχολείο ανταποκρίνεται λίγο ή καθόλου στις προσδοκίες τους.
- Οι μαθητές λυκείου και οι γονείς τους αποδίδουν τα προβλήματα πρωτίστως στη δομή και τον χαρακτήρα του συστήματος και, κατά δεύτερο λόγο, στους εκπαιδευτικούς.

- Οι μαθητές (από το δημοτικό έως και το λύκειο) θεωρούν ότι το σχολείο δεν είναι ελκυστικό, μάλιστα όσο μεγαλύτερο δηλώνουν ότι δεν τους αρέσει ο τρόπος διδασκαλίας και ευρύτερα το σχολείο.

Εκπαιδευτικοί: Ποιότητα με αυξήσεις Συμφωνούν ότι η αξιολόγηση βοηθά στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά πολύ περισσότερο σε αυτό συμβάλλει η αύξηση των μισθών! Αυτά πιστεύουν, μεταξύ άλλων, οι εκπαιδευτικοί. Ειδικότερα, από τις απαντήσεις τους προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς, διευθυντές σχολείων και σχολικούς συμβούλους, οι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που λιγότερο απ' όλους θέλουν την αξιολόγηση. Ενδεικτικά, το 95% των σχολικών συμβούλων (οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με την αρμοδιότητα της αξιολόγησης) πιστεύει ότι η αξιολόγηση εξυπηρετεί τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Την ίδια γνώμη έχει το 90% των γονιών, το 75% των διευθυντών, αλλά μόλις το 61% των εκπαιδευτικών.
- Για να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης οι εκπαιδευτικοί ζητούν αύξηση μισθών και κονδυλίων για υλικοτεχνική υποδομή. Ακριβώς αντίθετη άποψη έχουν οι γονείς, καθώς λίγοι πιστεύουν ότι η ποιότητα θα βελτιωθεί εάν αυξηθούν οι μισθοί των εκπαιδευτικών. Οι περισσότεροι γονείς θεωρούν ότι τα κονδύλια πρέπει να αξιοποιηθούν σε καινούργια βιβλία και διδακτικό υλικό και σε νέα εργαστήρια.
- Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί αξιολογούν τους μαθητές εμπειρικά (86%), ενώ οι συνηθέστεροι τρόποι αξιολόγησης είναι τα προφορικά (91%), τα τεστ (89%) και οι εργασίες των μαθητών (78%).

Τρία μοντέλα στην Ευρώπη: Σε γενικές γραμμές, οι πρακτικές αξιολόγησης στην Ευρώπη ακολουθούν ένα από τα τρία ακόλουθα μοντέλα:

- Τον δημόσιο διοικητικό έλεγχο των εκπαιδευτικών ως ατόμων και της εκπαιδευτικής τους πράξης. Το μοντέλο αυτό υλοποιείται μέσα από επιθεώρηση και εξωτερική αξιολόγηση.
 - Τον έλεγχο της απόδοσης λόγου του εκπαιδευτικού και του σχολείου στην κοινωνία, με υποτιθέμενους αποδέκτες πάνω απ' όλα τους γονείς. Η λογική αυτή διέπει για παράδειγμα το σύστημα αξιολόγησης στη Μεγάλη Βρετανία.
 - Τη λογική του αυτοελέγχου με στόχο την ανάπτυξη/βελτίωση του σχολείου. Υλοποιείται μέσα από την αυτοαξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού και της εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Εφαρμόζεται σε εκπαιδευτικά συστήματα με αποκεντρωτικές τάσεις, όπως για παράδειγμα στη Σουηδία και τη Δανία.

ΣΤ. Ο γέροντας Παΐσιος για το φιλότιμο και την τεμπελιά

- Γέροντα, όποιος έχει φιλότιμο το καταλαβαίνει ο ίδιος;
 - Εσύ έχεις; Αυτό φαίνεται, ευλογημένη! Λίγο-πολύ καταλαβαίνει κανείς τον εαυτό του, πληροφορείται γιατί έχει εσωτερική ανάπαυση και ειρήνη. Αλλά και όποιος έχει φιλότιμο δεν καυχάται, δεν λέει: «εγώ έχω φιλότιμο», γιατί πάντα σκέφτεται: «Πρέπει να κινούμαι με περισσότερο φιλότιμο».
 Ο φιλότιμος άνθρωπος έχει ειλικρίνεια, δεν υπολογίζει τον εαυτό του, είναι απλός, έχει ταπεινότητα. Όλα αυτά δίνουν ανάπαυση και στον ίδιο, αλλά είναι αισθητά και στον άλλον • έχει και επικοινωνία εσωτερική με τον άλλον και τον καταλαβαίνει. Και να του λες, ενώ πονάς, «είμαι πολύ καλά», για να μη στενοχωρηθεί, εκείνος καταλαβαίνει ότι πονάς και προσπαθεί να μη σε κουράσει. Και άλλος, ενώ σε βλέπει να μην έχεις κουράγιο, να ζαλίζεσαι, επειδή θέλει να σε απασχολήσει, σου λέει: «Σε βλέπω, Γέροντα, πιο καλά από κάθε άλλη φορά, σε βλέπω υγιέστατο!». Και να έχει τουλάχιστον κανένα σοβαρό πρόβλημα, θα ήταν κάπως δικαιολογημένος. Αντιθέτως ο φιλότιμος, και να έχει ανάγκη, λέει: «Γέροντα, μόνο την ευχή σου να μου δώσεις, να μην σε απασχολώ». Τον κρατώ και βουρκώνουν τα μάτια του. «Να φύγω, Γέροντα, λέει, να φύγω, κουρασμένο σε βλέπω». Ε, αυτός πώς να μη δεχθεί θεία βοήθεια;
 Υπάρχουν άνθρωποι που από το φιλότιμο που έχουν αμέσως καταλαβαίνουν τι βοηθάει και τι ευχαριστεί τον άλλον, με την καλή έννοια, γιατί σκέφτονται συνέχεια τον άλλον και όχι τον εαυτό τους. Μερικοί, ενώ δεν με γνωρίζουν, καταλαβαίνουν από τι έχω ανάγκη • μου στέλνουν κανένα δεματάκι και έχουν μέσα ακριβώς ό,τι μου χρειάζεται. Το δέμα τους σου δίνει να καταλάβεις όλον τον εσωτερικό τους κόσμο. Βλέπεις την λεπτή τους συνείδηση να είναι απλωμένη στο κάθε πράγμα.

- Γέροντα, στο Καλύβι σας μερικές φορές καταφέρνουν και σας βλέπουν αυτοί που είναι λίγο αναιδείς και επιμένουν.

- Ναι, αλλά ανταμείβονται οι φιλότιμοι που από λεπτότητα δεν θέλουν να με ανησυχίσουν. Την άλλη φορά ήρθε εδώ να με δη ένας οικογενειάρχης. Τον είδα και χωριστά, τον είδα και με την γυναίκα του και με τα παιδιά του. Μετά από δυό-τρεις μέρες ξαναήρθε. Εκείνη την ώρα έβλεπα κάποιον άλλον και έξω περίμενε μια κοπέλα που είχε έρθει αεροπορικώς από την Αθήνα, για να με ρωτήσει για ένα θέμα που την απασχολούσε. «Μπορώ να απασχολήσω τον Γέροντα για πέντε λεπτά;», της είπε, κι εκείνη του έδωσε την σειρά της. Περίμενε μιάμιση ώρα, για να βγη ο κύριος που της ζήτησε να του δώσει την σειρά της μόνο για .. πέντε λεπτά. Όταν βγήκε, είχε έρθει η ώρα να φύγει για το αεροδρόμιο, οπότε η καημένη μου είπε: «Δώσε μου την ευχή σου, Πάτερ, ήρθα από την Αθήνα, να σε συμβουλευτώ για ένα πρόβλημα που έχω, αλλά τώρα δεν προλαβαίνω • είχα πάρει άδεια από την δουλειά μου για λίγες ώρες και πρέπει να φύγω, για να μη χάσω το αεροπλάνο». Ε, πώς να την ξεχάσω αυτήν την ψυχή! Τελικά μόνο με τον αρχοντικό τρόπο βοηθιέται ο άνθρωπος από τον Θεό.

- Γέροντα, όταν ο φιλότιμος ζη με δύσκολους ανθρώπους, δεν ταλαιπωρείται;

- Σκοπός είναι να δείξει το φιλότιμό του στους ανάποδους ανθρώπους. Το Ευαγγέλιο λέει: «Ει αγαπάτε τους αγαπώντας υμάς, ποία υμίν χάρις εστί;».

Οι φιλότιμοι και ευαίσθητοι αδικούνται εκουσίως από τις παραχωρήσεις που κάνουν από αγάπη στους άλλους ή από την πονηρία των άλλων, αλλά ποτέ δεν περιμένουν ούτε επιδιώκουν να δικαιωθούν σ' αυτήν την μάταιη ζωή. Σε τούτη την ζωή οι φιλότιμοι τα πληρώνουν όλα, αλλά λαμβάνουν και την βοήθεια του Θεού, και στην άλλη ζωή θα έχουν μεγάλο μισθό.

Ζ. Η Εκκλησία μας μαθαίνει να νοιαζόμαστε με εργατικότητα και φιλότιμο για τον κόσμο και έτσι να κοπιάζουμε και για το Θεό

Η κοινωνία πάντα είχε κάποια κλιμάκωση στην αξιολόγηση της εργασίας ανάλογα με το εισόδημα, την ποιότητα, το life style και το image που δημιουργούσε ή μία ή η άλλη εργασία. Καταρχήν όμως η εργασία είναι μέσο βιοπορισμού. Μας εξασφαλίζει τα προς το ζην και όταν γίνεται λίγο ή περισσότερο παραπάνω. Και φυσικά κέντρο του κόσμου και του «σύμπαντός μας» είναι ο εαυτούλης μας. Άλλο αν η διαστρέβλωση έχει φέρει τα πάνω κάτω σήμερα...

Από τα μικρά μας χρόνια η Εκκλησία, όμως, μας προτρέπει να μη νοιαζόμαστε μόνο για τον εαυτό μας. Να βλέπουμε και τους άλλους γύρω μας, να συμπονούμε, να μοιραζόμαστε, να νοιαζόμαστε για τη χαρά και τη λύπη του άλλου. Να μαθαίνουμε γράμματα και για να προσφέρουμε στους άλλους. Να μας νοιάζει η αγάπη που μπορούμε να δείξουμε. Να στηρίζουμε τους άλλους, όταν το χρειάζονται και όχι μόνο να περιμένουμε να πάρουμε από εκείνους. Να γινόμαστε η «χαρά» των άλλων!. Δεν είναι άλλωστε, τυχαίο ότι χαιρόμαστε περισσότερο όταν δίνουμε παρά όταν παίρνουμε ή τουλάχιστον έχουμε δυνατότητες να εκπαιδευτούμε σε αυτό. Τι άλλο εκτός από νοιάξιμο και μοίρασμα είναι η ενανθρώπιση του Χριστού, το «τα σα εκ των σων...» στη θ. Λειτουργία, το κοινό ποτήριο στη Θεία κοινωνία και το όλο παράδειγμα της αντιμετώπισης των υπολοίπων ανθρώπων ως αδελφών μας.

Επειδή το μοίρασμα και η χαρά δεν φαίνεται να υπάρχουν μέσα στο σχολείο, όπως αυτό λειτουργεί, χρειάζεται να προβληματιστούμε. Συνήθως θέλουμε τα πράγματα να λειτουργούν με βάση την πρωτοβουλία των άλλων και για όλα να φταίνει οι άλλοι. Μήπως όμως είναι καιρός να καλλιεργήσουμε το φιλότιμο στην καρδιά μας και να προσπαθήσουμε να αγαπήσουμε το σχολείο ή την εργασία μας αργότερα όχι γιατί πρέπει ή γιατί θα μας εξασφαλίσουν την επιβίωσή μας, αλλά γιατί μας δίνουν την ευκαιρία να μάθουμε, να προοδεύσουμε στην καρδιά και το νου, να μοιραστούμε με άλλους τα χαρίσματά μας, αλλά και να μπορέσουμε να κάνουμε την συνειδησή μας ευχαριστημένη. Η τεμπελιά και η αδιαφορία δεν αποτελούν καλούς συμβούλους. Η προκοπή με την εργατικότητα και το φιλότιμο δίνει νόημα και μας κάνει να μπορούμε να προσφέρουμε αγάπη στους άλλους. Είναι ωραίο να μην έχεις ανάγκη την ελεημοσύνη των άλλων, αλλά να μπορείς από την καρδιά σου να δίνεις. Κι αυτό το πετυχαίνουμε, όσο εξαρτάται από εμάς, με την εργασία μας. Να χαιρόμαστε λοιπόν όσο είναι δυνατόν το σχολείο, όχι μόνο για την παρέα, αλλά και για τα γράμματα που μας μαθαίνει, παρά τις αδυναμίες του. Και να το θεωρούμε σπίτι μας!

Αυτός ο τρόπος είναι και η βάση της πνευματικής ζωής. Να χαιρόμαστε που πιστεύουμε και να νοιαζόμαστε για τους άλλους. Όσα μαθαίνουμε και γνωρίζουμε, όσα βιώματα κι αν έχουμε, να μην τα κρατάμε μόνο για μας! Και να αγωνιζόμαστε με κόπο και φιλότιμο να φτάνουμε στο Θεό και με την προσευχή και με την αγάπη και με την ελεημοσύνη. Ο τρόπος με τον οποίο δηλαδή έζησε η Αγία Παρασκευή η Επιβατηγή.